

Advies van het Europees Comité van de Regio's over de bijdrage van de regio's en steden aan de ontwikkeling van Afrika

(2020/C 141/06)

Rapporteur: Robert ZEMAN (CZ/EVP), gemeenteraadslid van Prachatice

BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S,

Achtergrond

1. herinnert eraan dat duurzame ontwikkeling en een succesvol ontwikkelingsbeleid afhankelijk zijn van en van invloed zijn op tal van andere thema's en beleidsmaatregelen, zoals algemene steun voor de totstandbrenging van persoonlijke betrekkingen en samenwerkingsverbanden tussen lokale en regionale overheden, sociaal en gezondheidsbeleid, het beheer van migratie, veiligheid en beveiliging, steun voor duurzame economische ontwikkeling, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen, bevordering van de uitwisseling van kennis en voorbeelden van goed bestuur enz. Lokale en regionale overheden spelen een sleutelrol bij veel van deze kwesties, zowel in de EU als daarbuiten. Daarom is het van cruciaal belang om nieuwe ideeën te ontwikkelen over hoe zij kunnen bijdragen tot duurzame ontwikkeling, met name in Afrika.
2. Het CvdR dringt aan op een alomvattende aanpak van de EU en benadrukt dat nauwe samenwerking met relevante partners in Afrikaanse landen en internationale instellingen, zoals bijvoorbeeld de UNHCR ⁽¹⁾ en de IOM ⁽²⁾, absoluut noodzakelijk is om de voorgestelde maatregelen te laten slagen.
3. Grootschalige economische en ontwikkelingssamenwerking is een van de manieren om de diepere oorzaken van migratie naar de EU aan te pakken. Voor de aanpak van het complexe vraagstuk van migratie met zijn vele implicaties is en blijft wel een aanzienlijke hoeveelheid overheidsmiddelen nodig in de EU. Een dergelijke aanpak zou ook kunnen helpen om de negatieve sociale en veiligheidsgerelateerde perceptie van de migratie naar de EU terug te dringen en om bepaalde spanningen binnen de Europese samenlevingen die het politieke extremisme aanwakkeren, te temperen.

Eerdere werkzaamheden en adviezen van het Comité van de Regio's

4. Het CvdR herinnert aan het zeer belangrijke werk dat al is verricht door het Comité van de Regio's, en met name de adviezen die zijn opgesteld door Hans Janssen, Peter Bossman en Jesús Gamallo Aller ⁽³⁾. Het stelt de volgende ideeën voor ter overweging, alsmede enkele meer concrete maatregelen om de levensomstandigheden te verbeteren en duurzame ontwikkeling in Afrika te bevorderen, teneinde bij te dragen tot het verminderen van de migratiedruk op de individuele burgers ⁽⁴⁾.
5. Het CvdR herhaalt zijn steun voor het voorgestelde instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI) als een essentiële financieringsbron voor gerichte steun voor duurzame ontwikkeling. Het dringt er nogmaals op aan om, niet alleen in het kader van het NDICI ⁽⁵⁾, specifieke programma's met een eigen begroting in het leven te roepen voor de ondersteuning van de werkzaamheden van Europese steden en regio's op ontwikkelingsgebied, met inbegrip van diverse langetermijnprojecten in Afrika. Deze projecten zouden idealiter rechtstreeks door Europese regio's kunnen worden beheerd en zijn bedoeld om steden, gemeenten, bedrijven en non-profitorganisaties uit die regio's te betrekken bij projecten die, in overeenstemming met de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, gericht zijn op een verbetering van de levensomstandigheden in bepaalde geografische gebieden ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ <https://www.unhcr.org/>

⁽²⁾ <https://www.iom.int/>

⁽³⁾ "Nabuurschap en internationaal beleid", Hans Janssen, 2018; "Fonds voor asiel en migratie", Peter Bossman, 2018; "Migratie langs de centrale Middellandse Zeeroute", Hans Janssen, 2017; "Partnerschapskader met derde landen inzake migratie", Peter Bossman 2017; "Een nieuwe Europese consensus over ontwikkeling — Onze wereld, onze waardigheid, onze toekomst", Jesús Gamallo Aller 2017; "Bescherming van vluchtelingen in de regio's van herkomst: een nieuw perspectief", Hans Janssen, 2016; "Een waardig leven voor iedereen: van wensbeeld naar collectieve maatregelen", Hans Janssen 2015.

⁽⁴⁾ Mo Ibrahim Foundation: https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-01/2019_Forum_Report_2.pdf

⁽⁵⁾ "Nabuurschap en internationaal beleid", Hans Janssen, 2018.

⁽⁶⁾ VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's): <https://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>

6. Dergelijke regelingen zouden op de lange termijn moeten worden gericht, om alle deelnemers in staat te stellen zich hiervoor langdurig te blijven inzetten.
7. Om regio's aan te moedigen deel te nemen aan deze projecten, met name regio's die nog geen specifieke ervaring op het gebied van ontwikkelingssamenwerking hebben, moet in de projecten voorzien worden in een systeem van stimulansen en technische ondersteuning.
8. De vaststelling van specifieke programma's zou Europese regio's, steden, bedrijven, ngo's en burgers die in deze regio's wonen meer mogelijkheden kunnen geven om zich actief in te zetten voor de bevordering van duurzame ontwikkeling buiten de EU, hun kennis van het leven in andere delen van de wereld — met name in Afrika — te vergroten en kansen voor het bedrijfsleven te ontwikkelen.
9. Het CvdR stelt voor deze programma's te baseren op oproepen tot deelname die worden gericht tot de regio's, met bijzondere nadruk op grensoverschrijdende samenwerking, om ervaringen, personele middelen en knowhow te delen.
10. Deze programma's zouden vanuit administratief oogpunt zo eenvoudig mogelijk moeten zijn.

Het opbouwen van persoonlijke betrekkingen en het vergroten van de capaciteiten als fundamenteel instrument voor een doeltreffende ontwikkelingssamenwerking

11. Het CvdR wijst erop dat sommige ultraperifere gebieden van de EU nauwe historische banden met Afrika onderhouden en ervaring hebben op gebieden die van belang zijn voor hun buurlanden. Het dringt er dan ook op aan dat de samenwerkingsmogelijkheden aan beide zijden van de grens worden gemaximaliseerd, waarbij zo flexibel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die voor de komende periode worden geboden in het kader van de Europese territoriale samenwerking en het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI).
12. Het CvdR acht het van cruciaal belang dat wordt voortgebouwd op de samenwerking en allianties tussen de gemeenten en regio's van de EU en hun Afrikaanse tegenhangers, om te zorgen voor een coherente beleidsaanpak en gebruik te maken van hun knowhow op het gebied van ontwikkeling en regionale samenwerking en innovatie (overeenkomstig de strategie voor slimme specialisatie).
13. Het CvdR benadrukt dat het voor de duurzaamheid van projecten op lange termijn van essentieel belang is dat de capaciteiten en de rechtstreekse betrekkingen tussen de burgers zo veel mogelijk worden versterkt, om ervoor te zorgen dat beide partijen zich betrokken voelen bij de projecten en zo de impact ervan op de betrokken burgers te vergroten.
14. Mobiliteit en het versterken en uitbreiden van echte partnerschapsbetrekkingen, in eerste instantie via vertegenwoordigers en vervolgens ook rechtstreeks tussen inwoners van de regio's, steden en gemeenten van de landen van de Europese Unie en de Afrikaanse Unie (AU), zijn van essentieel belang om brede steun van het grote publiek te krijgen voor de uitvoering van dergelijke projecten. Lokale overheden en instanties behoren tot de meest gerespecteerde en legitieme politieke organen als het gaat om de daadwerkelijke uitvoering van projecten om de kwaliteit van het bestaan in Afrika te verbeteren.
15. Op grond van de ervaringen van zijn leden stelt het CvdR vast dat goede, actieve en gediversifieerde persoonlijke betrekkingen tussen beleidsmakers, het maatschappelijk middenveld en burgers een essentieel uitgangspunt zijn voor concrete projecten en ervoor zorgen dat deze projecten op lange termijn levensvatbaar zijn en goed functioneren.
16. Goede informatie over de werkelijke levensomstandigheden van gewone burgers in zowel de EU als Afrika is een belangrijk instrument om de belangstelling voor irreguliere migratie naar Europa te verminderen. Deze informatie moet niet alleen via de media worden verspreid maar ook zo veel mogelijk door middel van peer-to-peer-betrekkingen — d.w.z. rechtstreekse uitwisselingen tussen lokale en regionale overheden die een beter wederzijds begrip van de verschillende culturele en sociaaleconomische realiteiten kunnen bevorderen en de uitvoering van ontwikkelingsprojecten kunnen verbeteren — die daartoe moeten worden opgebouwd en ook financieel moeten worden ondersteund.
17. Het CvdR is voorstander van een zo breed mogelijke betrokkenheid van regio's en hun gemeenten van EU-lidstaten die om historische of andere redenen momenteel geen intensieve ontwikkelingssamenwerking met de Afrikaanse landen hebben. Een dergelijke betrokkenheid zou kunnen leiden tot een bredere, meer diverse en doeltreffendere uitvoering van projecten en activiteiten ter ondersteuning van duurzame ontwikkeling in Afrikaanse landen en tegelijkertijd de legitimiteit van deze samenwerking in de ogen van de burgers van die lidstaten kunnen versterken. Om culturele en taalkundige tekortkomingen te verhelpen, worden ook trilaterale partnerschappen van regio's en gemeenten aanbevolen.

Een holistische benadering van de samenwerking met de Afrikaanse regio's en gemeenten als basis voor succes op lange termijn

18. De overdracht van de ervaringen van Europese lokale en regionale overheden met betrekking tot de uitvoering van dagelijkse taken op het gebied van direct territoriaal beheer en samenwerking, met name grensoverschrijdend, in combinatie met een holistische aanpak die zich niet beperkt tot ontwikkelingssamenwerking, is een doeltreffend instrument om de levensomstandigheden in de landen van de AU te verbeteren.

19. Het CvdR stelt daarom voor dat projecten voor de uitwisseling van goede praktijken, zoals het Nicosia-initiatief van het CvdR, een nuttig instrument zijn om rechtstreekse en concrete samenwerking tussen lokale en regionale partners uit de EU en uit derde landen tot stand te brengen ⁽⁷⁾.

20. De door de EU beheerde projecten zouden nauwe partnerschappen moeten nastreven met regionale bedrijven, ngo's of deskundigen in samenwerking met gemeenten, de ondernemingen aldaar, Afrikaanse bedrijven, organisaties en werknemers die in het veld actief zijn. Deze projecten moeten gericht zijn op doelstellingen op het gebied van duurzame ontwikkeling ⁽⁸⁾ (stadsplanning, watervoorziening en -zuivering, afvalbeheer en -terugwinning in het kader van de circulaire economie enz.) en moeten flexibel en op de lange termijn inspelen op de behoeften van de gemeenschappen.

21. Het CvdR is zich ervan bewust dat de uitvoering van projecten ter bevordering van duurzame ontwikkeling in Afrika zeer complex, veeleisend en vaak riskant is, en is daarom van mening dat er aanvullende instrumenten moeten worden gecreëerd om de steden en regio's van de EU te steunen bij hun samenwerkingsprojecten, gericht op de duurzaamheid en veiligheid van de projecten en de bevordering van gezamenlijke activiteiten die de uitvoering ervan op lange termijn stimuleren en stabiliseren.

22. De projecten, de uitwisseling van goede praktijken en andere activiteiten zouden in het bijzonder gericht moeten zijn op het stabiliseren van de situatie van jongeren en de positie van vrouwen in de samenleving ⁽⁹⁾, zowel in groepsverband als individueel, onder meer door middel van "peer-to-peer"-implementatie. Dit zal hun persoonlijke ontwikkeling, hun vertrouwen in een betere toekomst en hun vermogen om bij te dragen tot de duurzaamheid van hun lokale omgeving, stimuleren.

23. Het CvdR is van mening dat kleine en middelgrote ondernemingen de basis vormen van een functioneel, modern en stabiel maatschappelijk middenveld en stelt daarom voor om, naast projecten ter bevordering van de oprichting van kmo's in Afrika, ook activiteiten te ontplooiën zoals stages in de EU, uitwisselingsbezoeken van werknemers, de oprichting van gezamenlijke Europese en Afrikaanse ondernemingen en alle andere soorten activiteiten die de werkgelegenheid in kleine ondernemingen kunnen vergroten.

24. Het CvdR is zich ervan bewust dat niet alleen lokale oplossingen op het gebied van werkgelegenheid, ondernemerschap, gezondheid, milieubescherming enz. moeten worden bevorderd, maar dat ook moet worden bijgedragen aan de versterking van de onderlinge handel, het ondernemerschap en de internationale samenwerking.

25. Alle activiteiten zijn erop gericht bij te dragen aan de verbetering van de levenskwaliteit van specifieke personen, gezinnen en lokale gemeenschappen, teneinde de groei van de middenklasse te bevorderen als een middel voor een stabiele en gezonde samenleving.

26. Het CvdR erkent dat het succes van projecten ter ondersteuning van duurzame ontwikkeling moet worden bevorderd door middel van voorlichtingsactiviteiten over ervaringen van de EU, haar lidstaten en hun lokale en regionale overheden die nuttig kunnen zijn voor de lokale partners. Ook is het van belang om lokale contactpersonen aan te wijzen die kunnen meewerken aan de uitvoering van projecten of die jongeren, scholen en belangengroepen kunnen helpen geschikte partners te vinden om ervaringen uit te wisselen, stageplaatsen te regelen enz.

27. Het CvdR stelt voor dat gebruik wordt gemaakt van de beschikbare communicatietechnologieën en sociale netwerken om de meest betrouwbare informatie op basis van officiële bronnen uit de Europese Unie en haar regio's zo breed en zo persoonlijk mogelijk te verspreiden, teneinde de impact van verkeerde informatie en desinformatie zowel in de EU als over de landen van Afrika te beperken.

28. De uitgebreide betrekkingen en samenwerking tussen regio's van de EU en de AU kunnen in de toekomst leiden tot kwalitatief betere betrekkingen, ook op het niveau van de afzonderlijke landen van de EU en de AU. Nieuwe en nauwere partnerschapsbetrekkingen tussen gelijken kunnen andere belangrijke vormen van samenwerking en geleidelijke economische en sociale ontwikkeling mogelijk maken, wat dan weer kan helpen om de migratiedruk te verminderen.

⁽⁷⁾ Nicosia-initiatief: <https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/Libya.aspx>

⁽⁸⁾ VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's): <https://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>

⁽⁹⁾ Mo Ibrahim Foundation: https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-01/2019_Forum_Report_2.pdf

Proefprojecten om de theoretische aannames van dit advies in de praktijk te testen

29. Het CvdR is ervan overtuigd dat de EU globaal moet denken en lokaal moet handelen, en is van mening dat in principe altijd een bottom-upbenadering moet worden gevolgd. Het benadrukt dan ook dat er een beroep moet worden gedaan op de ervaring van Europese regionale en lokale overheden, ondernemingen en deskundigen om, in samenwerking met hun Afrikaanse tegenhangers, te zorgen voor een soepele uitvoering van activiteiten en projecten.

30. Doel van het advies is om de duurzame ontwikkeling van de samenleving in de steden en lokale gemeenschappen van Afrikaanse landen zo veel mogelijk te bevorderen. Daarom dringt het CvdR erop aan om zo spoedig mogelijk proefprojecten en andere daarmee verband houdende activiteiten op te starten, die van essentieel belang zijn voor een succesvolle en langdurige steunverlening aan de Afrikaanse landen waar het om politieke en veiligheidsredenen mogelijk is de belangstelling voor irreguliere migratie, niet alleen naar de landen van de Europese Unie maar ook binnen Afrika, te verminderen.

Brussel, 12 februari 2020.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Apostolos TZITZIKOSTAS
